

André Hoogeboom

Frans

In de geest van de wedstrijd

Karakter Uitgevers B.V.

INHOUDSOPGAVE

Proloog	7
Hoofdstuk 1 – Eerste onder zijn gelijken	11
Hoofdstuk 2 – Uitgeslagen chocolade	19
Hoofdstuk 3 – Rebelse genen	29
Hoofdstuk 4 – De barkeepers tegen de slagers	37
Hoofdstuk 5 – Geweld	47
Hoofdstuk 6 – Het pakje van Frans Molenaar	51
Hoofdstuk 7 – Doping	59
Hoofdstuk 8 – ‘De Gouden Eeuw’	67
Hoofdstuk 9 – Het zendertje	83
Hoofdstuk 10 – Protocollen omgooien	89
Hoofdstuk 11 – De prins van Portugal	99
Hoofdstuk 12 – De honde(n)lul	115
Hoofdstuk 13 – Israël	119
Hoofdstuk 14 – Kinnesinne	125
Hoofdstuk 15 – Wout Schaap	131
Hoofdstuk 16 – Boos en boerenbont	135
Hoofdstuk 17 – Het afscheid	139
Hoofdstuk 18 – Opbouwwerk	153
Hoofdstuk 19 – De zaak voetbal	167
Hoofdstuk 20 – De politiek	171
Hoofdstuk 21 – De eerste divisie	175
Hoofdstuk 22 – De denker	183
Hoofdstuk 23 – De daklozen	189
Nawoord	197
Palmares	201

PROLOOG

Nooit ouder dan 33

Wat zouden Serdar Özübüyük, Björn Kuipers, Bas Nijhuis, Kevin Blom, Danny Makkellie en andere moderne scheidsrechters van Frans Derks vinden? Zouden ze hem afdoen als een relikwie, een tijdverschijnsel uit de jaren dat voetbal nog in zwart-wit tot ons kwam, met één camera in beeld gebracht en met vlakke stem gepresenteerd door Koen Verhoeff of Herman Kuiphof?

Zullen ze hem nog kennen?

Zouden ze weten hoe hij wedstrijden leidde?

Dat hij het deed zonder gele kaarten omdat daar geen plaats voor was in zijn kekke broekje en omdat ze schuurden tegen zijn scrotum? Dat hij moeiteloos voetbalrebellen als Johan Crujff en Willem van Hanegem in bedwang hield, zonder hulp van een vierde of zesde man, de VAR of doellijntechnologie Frans Derks had genoeg aan zijn autoriteit en authenticiteit.

Waarom, houdt hij op 88-jarige leeftijd nog altijd vol, mogen duurbetaalde voetballers kansen voor open doel missen of in een vlaag van verstandsverbijstering de bal naar de verkeerde kleur passen en moet een scheidsrechter foutloos en perfect zijn?

Zouden ze weten dat hij veel meer was dan alleen een scheidsrechter? Een complexe persoonlijkheid die zich senang voelde in het volle licht van de schijnwerpers? Of dat Frans Derks een maatschappelijk betrokken Brabander was, een Maagdenhuis-activist, met een zwak voor hen die het minder hadden getroffen in het leven? Dat hij een schuifdeurenzanger was, of Prins Carnaval en de vader aller ijdeltuiten? Dat hij feestjes vierde met Ajacieden die rechtstreeks vanuit zijn huis in Zandvoort naar de training van meneer Michels togen, met de ranzige geur van ongefilterde sigaretten nog in de adem? Dat hij een schilderijtje van Chagall terugbracht omdat de maker het hem in een dronken bui had overhandigd en hij niet op zijn geweten wilde hebben dat hij profiteerde van een ontoerekeningsvatbaar moment? Een miniatuurtje dat later misschien miljoenen waard zou worden. ‘Daar heb ik wel een beetje spijt van...’ Of dat hij in het huis van Willem Duys in Frankrijk muziek maakte met Rolling Stone Bill Wyman?

Hij laafde zich aan de roem, zoals geen Nederlander dat kon, dronk glaasjes met bohemiens en wereldberoemde kunstenaars die zich in de jaren zeventig van de vorige eeuw ophielden in het chique Saint Paul de Vence. Yves Montand, Simone Signoret, James Baldwin en Chagall dus. Vlak bij Willem Duys en Bill Wyman.

Zouden ze weten dat hij al modebewust was toen scheidsrechters alleen in plechtstatig zwart mochten optreden? Hij liep pedant rond in een jumpsuitpakje, ontworpen door couturier Frans Molenaar, omdat de ranke benen – waar hij best fier op was – er zo goed in uitkwamen.

Frans Derks was beste vriend van de voetbalsterren en wentelde zich in de roem van de Bekende Brabander, Bekende Nederlander en bekende wereldburger, die het leven en het voetbal niet al te serieus, maar tegelijkertijd *doodserieus* nam.

‘Het is een spelletje’, vertelt hij aan iedereen die naar hem wil luisteren, ‘en daar moet je niet te zwaar aan tillen.’ Daar horen fouten bij. Geen mens is foutloos, in het gewone leven noch in sport, wil hij maar zeggen. Daarom, is zijn rotsvaste overtuiging, is de VAR een vergissing. Gekscherend zegt hij: ‘Dat betekent toch Verenigde Arabische Republiek?’ Die VAR moet verdwijnen, het voetbal terug naar de essentie, een spelletje waarbij de acteurs, inclusief de scheidsrechter, lol hebben. ‘Je gaat toch niet vergaderen tijdens een voetbalwedstrijd? Want dat gebeurt. Soms wel vier minuten lang.’

Zou hij nu nog bestraft worden door ‘de hoge heren uit Zeist’, omdat hij stiekem een microfoontje in zijn kraag had verstopt, waardoor de kijker van Tros Sport kon meegenieten van de actie op het veld? Dan konden ze horen dat Willem van Hanegem werd toegesproken: ‘Willem kom nou, anders moet ik weer fluiten en lacht het publiek weer.’

Frans Derks, de erkende dwarsligger, die liever zijn eigen gang ging dan te buigen voor de *bobo's*, een woord dat in zijn tijd nog niet eens bestond. Bobo is immers bedacht door Ruud Gullit en die kwam ná Frans. Dat hij daardoor waarschijnlijk – maar daar is nooit echt keihard bewijs voor geleverd – grote toernooien heeft gemist.

Nog voor Sepp Blatter, de president van de FIFA, was ontmaskerd als een ordinaire oplichter, vond Frans Derks hem al een charlatan en kwam daar ook voor uit. ‘Hey Seppie’, riep hij hem tijdens een galadiner toe, want hoewel hij zelf autoriteit had, had hij een hekel aan autoriteit en macht, enkel en alleen vanwege de macht.

De wapperende manen van zijn gecoiffeerde kapsel deinden op de koude novembermiddagen net zo uitbundig als in het bleke voorjaar. De verschijning van Frans Derks verhoogde de amusementswaarde van het voetbal in de stadions. Daarbuiten deed hij dappere

pogingen om alles uit het leven te halen wat er in zat. Hij wist immers hoe betrekkelijk alles was. Hij heeft de oorlog meegemaakt, maar een knappe jongen die hem daarover kan laten vertellen.

Frans is privé onaantastbaar. Hij trekt een lijn waar niemand overheen mag stappen. Daarom is dit boek een geautoriseerde biografie geworden, waarin geen plaats is voor (zelf)relativering, een portret van een scheidsrechter die nu eenmaal zo ijdel is dat hij nooit ouder zal worden dan 33.

Verder lezen over voetbal?

Herr Pep MARTÍ PERARNAU

Het best verkochte sportboek in Spanje

‘Onthullend’ – *The Guardian*

‘Guardiola in topvorm. Erg goed geschreven en interessant voor professionals, voetbalfans en zelfs zij die er niet van houden’

– *El País*

Pep Guardiola MARTÍ PERARNAU

**Een bijzonder portret van misschien wel
de beste voetbaltrainer van het moment**

De evolutie van een voetbaltrainer gaat door waar *Herr Pep* van de Perarnau ophoudt; inclusief een analyse van Guardiola’s managementstijl aan de hand van cruciale momenten op en naast het veld.

Voetbalhelden GRANT WAHL

Hoe krijgen echte topvoetballers het spel onder de knie?

De ultieme gids voor fans van het voetbal van nu. Wahl geeft een echte blik achter de schermen en laat je meekijken met de gedachten en de afwegingen van de knapste koppen binnen het voetbal.